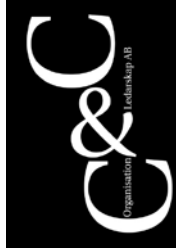

Det handlar om elevens val

omvärldsbevakning av gymnasieutbildning för ungdomar i Tyresö oktober 2011

Camilla Wallström
C&C Organisation och Ledarskap AB
Erstagatan 20
116 36 Stockholm
www.candc.se
epost camilla.wallstrom@candc.se
0708-400 240

Omslagsfoto: Christer Wallström 2011

Innehållsförteckning

1.	Inledning	4
2.	Omvärldsanalys av gymnasieutbildning	5
2.1	Bakgrund	5
2.2	Syfte och mål för gymnasieutbildning i Tyresö	5
2.3	Mål för omvärldsanalysen	6
2.4	Omfattning	6
2.5	Metod	6
2.6	Tidigare genomförda utredningar kring gymnasieutbildning	7
3.	Dagens tre stora utmaningar inom gymnasieutbildning	8
3.1	Det fria valet	8
3.1.1	Vad påverkar elevens val idag	20
3.1.2	Vad påverkar elevens val i morgon	21
3.2	Demografin	23
3.3	Överetablering av gymnasieutbildning	24
4.	Tyresö gymnasium	26
5.	Resultat av intervjuer	31
5.1	Styrkor	31
5.2	Svagheter	32
5.3	Möjligheter	33
5.4	Risker	34
6.	Gapanalys	35
7.	Slutsatser	38
8.	Referenser	40
Bilagor		
	Bilaga 1 Genomförda intervjuer	41

1. Inledning

Omvärldsbevakning handlar om att tolka nutid och framtid.

Omvärldsanalys är riktad både inåt och utåt och nyttan är att förstå sin omvärld och identifiera förändringar så tidigt som möjligt för att kunna agera vid rätt tidpunkt. Det första och viktigaste momentet i tolkningen av omvärlden är omprövning av perspektiv för att hitta nya vägar.¹

Gymnasieskolan genomgår stora förändringar i dagsläget. En ny gymnasiereform med högskoleförberedande program och yrkesprogram trädde i kraft vid halvårsskiftet 2011 (benämns Gy11 i rapporten). Behörighetsreglerna för gymnasieprogrammen ändrades och ett nytt betygssystem införs. Utöver reformeringen av gymnasieskolan står kommunerna i Stockholms län inför utmaningen att antalet ungdomar i gymnasieålder minskar med 20 % fram till 2015/16 innan antalet ungdomar återigen ökar för att kring 2020 åter vara i samma antal som i dag. Kommunerna i Stockholms län har också tecknat ett samverkansavtal som ger eleverna möjlighet att fritt välja var de vill gå sin gymnasieutbildning. Konkurrensutsättning av skolan är ett faktum som inte alltid gynnar eleverna då det stora utbudet av program och inriktningar hela tiden ökar vilket leder till att skolor marknadsförs på ett sätt som ibland kan vara svårt att leva upp till. Antalet friskolor har också ökat kraftigt i länet och idag (hösten 2011) går 40% av gymnasieeleverna i friskolor och 60% i kommunala skolor.

Det finns även en överetablering av utbildningsplatser i länet vilket gör att ungdomars val av gymnasieutbildning är avgörande för en skolas verksamhet och ibland även villkor för överlevnad. Tyresös initiativ att tillsätta ett projekt med målet att skapa bättre förutsättningar med en modern och attraktiv gymnasieskola innehåller många möjligheter till att skapa ett lockande utbildningsalternativ för ungdomar inom fungerande reseavstånd.

---

1 1 P. Frankelius, Omvärldsanalys

2. Omvärldsanalys av gymnasieutbildning

2.1 Bakgrund

Inför planering och beslut om kommande satsningar vad gäller gymnasieutbildning för Tyresös ungdomar vill kommunen ha en omvärldsanalys som stöd för det fortsatta arbetet.

Omvärldsanalysen ingår i kommunstyrelsens två beställda utredningsuppdrag om framtida gymnasieutbildning i Tyresö.

Det första uppdraget innebär att med utgångspunkt i en omvärldsanalys utarbeta alternativa förslag till programinnehåll och dimensionering av ett framtida gymnasium. Syftet är att gymnasiet ska kunna bedriva attraktiv, välrenommerad och konkurrenskraftig utbildning till den ersättning som ges enligt läns gemensam prislista.

Det andra uppdraget innebär att utreda alternativa lägen för gymnasiet med utgångspunkt i ställningstagande om programinnehåll och dimensionering enligt förslag av den första utredningen. I uppdraget ingår att belysa ekonomiska konsekvenser med hänsyn till bl a ombyggnads- och nybyggnadskostnader och alternativ markanvändning.

2.2 Syfte och mål för gymnasieutbildning i Tyresö

Syftet är att undersöka:

- Hur ser framtidens gymnasieskola i Tyresö ut? Programutbud, dimensionering etc.
- Lägets betydelse, befintligt läge eller nytt, brandstationstomten? Kan en ny lokalisering av Tyresö gymnasium förbättra tillgänglighet och attraktionskraft bland ungdomar?
- Undersöka möjligheterna att förlägga gymnasium och vuxenutbildning under samma tak.

Mål för projektet

- Att skapa en attraktiv skola som tilltalar dagens ungdom.
- En skola som står sig i konkurrens med andra gymnasieskolor.
- En skola med ljusa, flexibla lokaler som har rymd och stor transparens.
- Lokalerna ska utformas så att personal och elever känner att det finns en närhet och att möten blir en naturlig del när man rör sig i skolan.
- Den ska vara en arena för många olika verksamheter vilket innebär att ytor avsedda för undervisning och studier bör ligga i nära anslutning till, men ändå avskiljda från, ytor som är tänkta för avkoppling och raster.
- Det ska finnas gemensamma arbetsplatser för såväl personal som elever.
- På vilket sätt ska byggnaden utformas för att stödja/möta ungdomars väg in i vuxenlivet?

2.3 Mål för omvärldsanalysen

Mål för omvärldsanalysen är att få en bild av nu- och framtida läge att användas som planeringsunderlag för utformning av framtida gymnasieutbildning samt förutsättningar för att samla flera utbildningar geografiskt inom kommunen.

2.4 Omfattning

Omvärldsanalysen begränsas till att omfatta populationen tyresöungdomar som sökt gymnasieutbildning eller går i gymnasieskola och ungdomar som sökt/går gymnasieutbildning i Tyresö samt prognoser för åldersgruppen 16-19 år.

Geografisk begränsning är kommunen och angränsande kommuner samt Stockholms län. Omvärldsbevakning har perspektivet nuläge och framtida läge vilket gör att perspektivet bakåt används vid enstaka tillfällen där någon tydlig utveckling kan utläsas. Gymnasiereformen Gy11 som startat under innevarande höst innebär förändringar som inte är helt jämförbara med föregående år, behörighet till gymnasiets nationella program är ett exempel. Omvärldsanalysen omfattar nuläge och utvecklingen fram till 2015 och 2020.

Den statistik som används är till stor del hämtad ur Gymnasieantagningens databas under september månad då slutantagningen är klar. Databasen är öppen till den sista september och avrapportering sker under oktober varför en reservation måste göras för absolut exakthet i statistiken men den uppfyller kraven att användas för omvärldsanalys.

Det samma gäller för övrig statistik enligt referenslistan.

Statistiken anges i procent eller antal elever. Antal elever används där det är intressant att se antalet i relation till gruppstorlek i undervisningen.

2.5 Metod

Omvärldsanalysen har genomförts genom Dokumentstudier

inhämtande av fakta/statistik via aktuell dokumentation i kommunen, uppgifter från databaser via kommunens tjänstemän samt övrig relevant dokumentation och statistik för grannkommuner/länet (se referenslista).

Intervjuer

En semistrukturerad intervjumetodik har använts med SWOT-analysens frågor kring styrkor – svagheter – möjligheter – risker som ram
Intervjuerna har genomförts både i grupp och individuellt med kommunens ledande politiker och tjänstemän, rektorer för gymnasie- och vuxenutbildning, gymnasielärare och elever samt rektorer och studievägledare grundskolan (se bil 1).

Gapanalys

Gapanalys av inhämtade statistiska och dokumenterade fakta samt nulägesbilden framtagen via SWOT-analys – i relation till målen för gymnasieutbildning i Tyresö.

2.6 Tidigare genomförda utredningar kring gymnasieutbildning

Under 2010 genomfördes en förstudie om nytt Tyresö gymnasium² och ett arkitektförslag med tidplan för en ombyggnad av nuvarande Tyresö gymnasium togs fram³. Kostnaden beräknades till 300 mkr med tillkommande 3000 kvm yta och med ombyggnadstid på 3-4 år.

Kommunen beställde 2008 en undersökning av niondeklassares gymnasieval⁴. I den enkätundersökning som gjordes framkom att 57% av pojkarna sökte till Tyresö gymnasium med närheten som starkt skäl medan närheten inte var avgörande för flickorna då endast 15% sökte till Tyresö gymnasium. Variationen i sökfrekvens var också stor mellan grundskolorna.

Hösten 2010 genomfördes en marknadsundersökning bland niondeklassare i kommunens grundskolor⁵. Beställare var Tyresö gymnasium.

Resultatet visade att det viktigaste för eleverna är att skolan ger en bra utbildning inför framtiden samt att skälet att välja Tyresö gymnasium är närheten men andelen som under hösten bestämt sig är liten, 70% vet ännu inte vad de kommer att välja. Sett till skola är det Värmdö gymnasium (Gullmarsplan) och Fredrika Bremer i Haninge som lockar mest.

---

2 Abrahamsson J, Slutrapport 2010

3 Klark Förslag till ombyggnad av Tyresö gymnasium

4 Löfgren K, Magisteruppsats, Hemma bra, men borta bäst, Södertörns högskola 2008

5 Axand konsult AB, Attitydundersökning bland niondeklassare 2010

3. Dagens tre stora utmaningar inom gymnasieutbildning

- Det fria valet

Kring årsskiftet 2010/11 tecknade kommunerna i Stockholms län ett samverkansavtal som är heltäckande vad gäller alla nationella gymnasieprogram⁶. Från och med starten av Gy11 kan alla elever i länet söka och bli mottagna på lika villkor. Till samverkansavtalet hör också en gemensam prislista.

- Demografin

Fram till 2015 kommer åldersgruppen 16-19 år att minska med närmare 20% i länet (Tyresö 19%) för att därefter stiga igen och nå samma nivå som idag kring 2019/20. Därefter prognostiseras ytterligare stigande behov av gymnasieplatser i länet.

- Överetablering av gymnasieutbildning

Antalet ungdomar i gymnasieålder är i början av en femårig period av nedgång och antalet gymnasieplatser är på uppgång framför allt på grund av nyetablering av fristående gymnasieskolor. Det innebär att det i dagsläget finns över 5000 lediga platser på nationella program. Här kan noteras att det är lediga platser efter att skolorna har anpassat sitt utbud i relation till ansökningar.

3.1 Det fria valet

De undersökningar som tidigare gjorts i kommunen har haft som mål att få veta vad som påverkar ungdomarnas val. Resultatet som redovisas är vad ungdomarna tror att de kommer att välja. Bilden som visas är mångfasetterad dels på grund av att ungdomarna lever i olika nätverk med traditioner och värderingar som påverkar och dels på en skillnad mellan könen vad gäller val av gymnasieskola och program.

För att få veta vad ungdomar verkligen väljer används resultatet av ungdomarnas förstahandsval av gymnasieutbildning inför hösten 2011 i omvärldsanalysen.

Urvalet förstahandsval bygger på hypotesen att önskat förstahandsval är ett mer tillförlitligt underlag än den skola man börjat på när det gäller att visa hur ungdomar väljer.

Fördelningen av förstahandsval mellan huvudmän de senaste tre åren visar på olika grad av förändringar vid jämförelse mellan Tyresö, angränsande kommuner och länet.

---

6 www.ksl.se

Så här väljer ungdomarna i Tyresö

Fördelning av förstahandssökande folkbokförda i Tyresö de senaste 3 åren (%)⁷

Tyresö skolval	2011	2010	2009	Förändring 2009-2011
Tyresö gymnasium	26	36	40	- 14
Annan kommun *	42	37	35	+ 7
Friskola	32	25	25	+ 7

* innehåller sökande till landsting och kommuner innanför och utanför länet

Tyresö visar en minskning av förstahandssökande till den egna kommunen med - 14% och en jämnt fördelad ökning till annan kommun (+7%) respektive friskola (+7%).

I angränsande kommuner Haninge, Huddinge, Nacka och Värmdö är förändringarna inte lika stora under motsvarande period.

Så här väljer ungdomarna i närkommunerna

Haninge har minskad andel förstahandssökande till egen kommun med -3%, ökad andel sökande till annan kommun med +2% och ökad andel till friskolor med +1%.

Huddinge har minskad andel förstahandssökande till egen kommun med -5 %, ökad andel sökande till annan kommun med +3% och ökad andel till friskolor med +2%.

Nacka har minskad andel förstahandssökande till egen kommun med - 7%, ökad andel sökande till annan kommun med +8% och minskad andel till friskolor med -1%.

Värmdö har minskad andel förstahandssökande till egen kommun med - 3%, ökad andel sökande till annan kommun med +8% och minskad andel till friskolor med -5%.

Stockholm har minskad andel förstahandssökande till egen kommun med - 5%, ökad andel sökande till annan kommun med +2% och ökad andel till friskolor med +3%.

Länet har minskad andel förstahandssökande till egen kommun med - 6%, ökad andel sökande till annan kommun med +2% och ökad andel till friskolor med +4%

Andel av eleverna som blir antagna på sitt förstahandsval hösten 2011

Tyresö		75%
Länet	Vid kommunala gymnasieskolor	77%
	Vid fristående gymnasieskolor	74%

⁷ Källa IST-analys

Andelen som blir antagna på sitt förstahandsval ligger runt 75% vilket visar att bilderna av elevernas förstahandsval kan användas som stöd vid planering av programutbud och dimensionering.

Elevernas behörighet

Nya behörighetsregler gäller inför Gy11.

För behörighet till Ekonomiprogrammet, Humanistiska Programmet och Samhällsvetenskapliga programmet ska 4 av de 9 godkända ämnena vara geografi, historia, samhällsvetenskap och religion.

För Naturvetenskapliga och Teknik- programmet ska 3 av de 9 godkända ämnena vara biologi, fysik och kemi.

För Estetiska programmet gäller godkänt i vilka 9 ämnen som helst.

För behörighet till yrkesprogrammen ska svenska/svenska som andraspråk engelska och matematik vara godkända samt ytterligare 5 valfria ämnen, totalt 8 ämnen.

Behörigheten till 1a handsval hösten 2011

Tyresö	86%
Haninge	78%
Huddinge	85%
Nacka	91%
Värmdö	89%
Stockholm	80%
Länet	76%

Behörigheten visar på viss variation mellan de jämförda kommunerna. Tyresö ligger över länet men lägre än Nacka och Värmdö. Det kan också tolkas så att eleverna i relativt hög utsträckning är realistiska när de gör sitt förstahandsval även om det finns plats för mer vägledning och stöd inför gymnasievalet. Tabellen visar sammanvägd behörighet men flickorna har 3-4% högre behörighetsgrad än pojkarna med undantag av Nacka där det ligger nästan jämt.

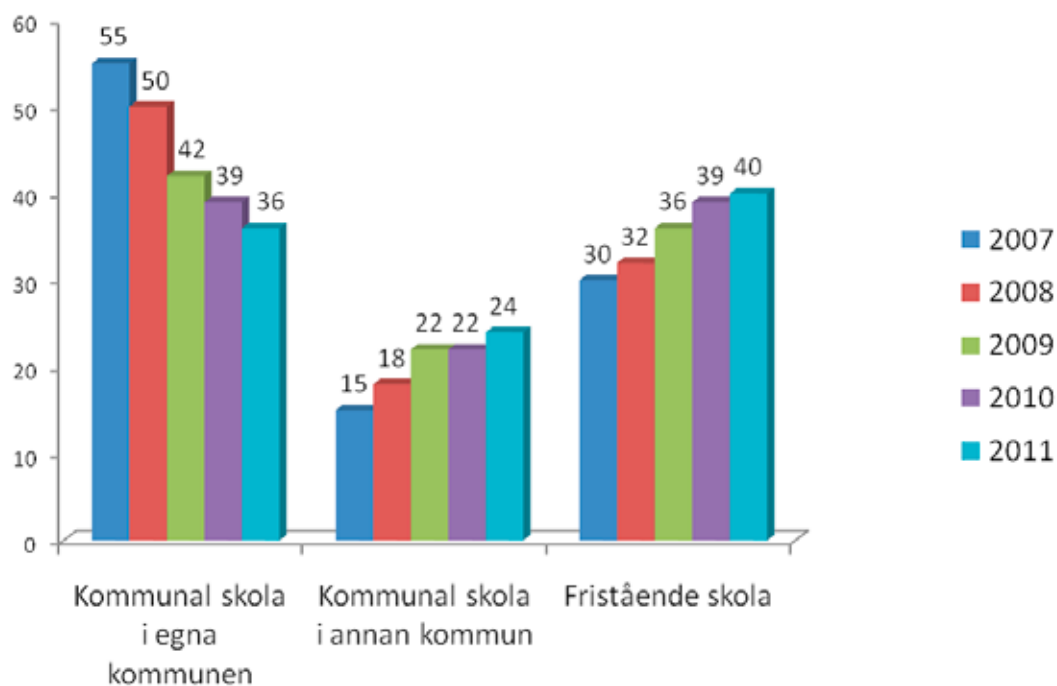
Så här väljer eleverna i länet

Fördelningen av antagna per huvudman visar i stort sett samma bild som redovisas för förstahandsvalen vilket talar för att förstahandsvalen visar en relevant bild över vad och var eleven vill gå sin gymnasieutbildning. Diagrammet på nästan sida⁸ visar utvecklingen i länet under de senaste 5 åren vad gäller fördelning av elever mellan olika huvudmän. Elevrörligheten ökar kontinuerligt. År 2008 tecknades ett första samverkansavtal mellan kommunerna i länet. Det gällde alla nationella program med undantag av Samhälls- och Naturvetenskapsprogrammet i Stockholm. Samtidigt ökade antalet fristående gymnasieskolor och resultatet blev en ökad elevrörlighet som ännu inte visat tecken på avtagande.

---

8 Gymnasieantagningen, Slutantagning till gymnasieskolorna i Stockholms län 2011.

Det handlar om elevens val

Till vilka kommuner söker eleverna och i vilken omfattning?

Elevströmmarna 1a handssökande mellan Tyresö och grannkommunerna
Utbyte mellan kommunerna inför Gy11 (tot 777 sökande)

Geografisk kommun	Utflöde – 1a handssökande fb i Tyresö	Inflöde - 1a handssökande fb annan kommun till Tyresö
Värmdö Gullmarsplan	87	0
Stockholms stad	84	40
Stockholm friskola	206	-
Haninge kommun	82	32
Haninge friskola	1	-
Nacka kommun	34	9
Nacka friskola	36	-
Huddinge kommun	2	1
Huddinge friskola	2	-
Nynäshamns kommun	1	2
Botkyrka kommun	4	0
Solna stad	1	1
Solna friskola	3	-
Södertälje	1	-
Lidingö	0	2

74% av Tyresöeleverna söker sig till andra kommuner och framför allt till Stockholms stad, Värmdö (Gullmarsplan), Haninge kommun och i viss mån Nacka kommun. Förstahandssökande till Tyresö visar på stor obalans mellan ut- och inflöde av elever.

Flickorna söker sig i allt högre grad till friskolor, 2009 sökte 97 flickor (av 377) i första hand till friskolor. År 2011 sökte 151 flickor (av 361) till friskolor. Pojkarna söker sig i högre grad till andra kommunala skolor, 2009 sökte 101 (av 415) i första hand till andra kommuner i länet. År 2011 sökte 153 (av 417) till andra kommuner i länet.

Lägeskommuner som söks i första hand av både flickor och pojkar är i fallande ordning Stockholm, Haninge, Nacka och Värmdö (Gullmarsplan).

Trenden är tydlig vad gäller ökat antal förstahandssökande till dessa kommuner och i synnerhet för flickor.

Förstahandssökande Gy 11 från grundskolor i Tyresö visar vilka lägeskommuner eleverna valt.

Skola *	Tyresö	Stockholm	Haninge	Nacka	Värmdö
Dalskolan (80)	20	37	2	10	8
Forellskolan (156)	44	52	21	16	22
Kumla skola (108)	23	38	16	7	21
Strandskolan (67)	15	23	6	12	11
Tyresö skola (79)	17	25	6	11	19

* Tot antal sökande/skola inom (parentes), enstaka sökande till andra kommuner har inte tagits med i översikten.

Samtliga grundskolor har fler sökande till Stockholm än till Tyresö. Förhållandet mellan elever som söker sig till Tyresö respektive andra kommuner skiljer sig inte markant mellan skolorna. Mellan 21 -28% väljer att söka Tyresö som förstahandsval.

Ungdomarna i närkommunerna söker sig till följande kommuner

Elevströmmar 1a handssökande folkbokförda i **Haninge kommun** (tot 1 261 sökande)

Geografisk kommun	Antal 1a handssökande 2011
Haninge kommun	631
Haninge friskola	36
Stockholms stad	108
Stockholm friskola	261
Huddinge kommun	60
Huddinge friskola	3
Tyresö kommun	32
Nacka kommun	21
Nacka friskola	31
Värmdö kommun	28
Värmdö friskola	1

Nynäshamns kommun	8
Botkyrka kommun	2
Botkyrka friskola	3

Hanningeeleverna söker sig framför allt till Stockholm och i hög grad till friskolor. 32 förstahandssökande till Tyresö.

Ingen större förändring kan ses vad gäller förstahandssökande till olika huvudmän åren 2009-2011.

1a handssökande folkbokförda i **Huddinge kommun** (tot 1478 sökande)

Geografisk kommun	Antal 1a handssökande 2011
Huddinge kommun	604
Huddinge friskola	32
Stockholms stad	192
Stockholm friskola	379
Haninge kommun	68
Haninge friskola	2
Botkyrka kommun	56
Nacka kommun	14
Nacka friskola	30
Värmdö kommun	37
Solna stad	10
Solna friskola	6
Södertälje kommun	11
Södertälje friskola	1
Salems kommun	8
Sollentuna kommun	2
Sollentuna friskola	5
Tyresö kommun	1

Huddingeeleverna söker sig också till Stockholm och mest till friskolor där.

Sökandeströmmen mellan Huddinge och Haninge är i balans.

Ingen söker sig Tyresö sannolikt beroende på dåliga kommunikationer.

Ingen större förändring kan ses vad gäller förstahandssökande till olika huvudmän åren 2009-2011.

1a handssökande folkbokförda i **Nacka kommun** (tot 1267 sökande)

Geografisk kommun	Antal 1a handssökande 2011
Nacka kommun	493
Nacka friskola	141
Stockholms stad	173
Stockholm friskola	319
Värmdö kommun	83
Värmdö friskola	6
Haninge kommun	18
Tyresö kommun	9
Solna stad	2
Solna friskola	5

Nackaeleverna söker sig också i hög grad till Stockholm/Värmdö och friskolorna där. Övriga närkommuner har få sökande varav Tyresö 9.

Här syns en trend hos både flickor och pojkar att söka kommunala skolor i länet (Stockholm), sammanlagt 252 (av 1346) sökte kommunal skola i länet i första hand år 2009. År 2011 är siffran 328 (av 1294) förstahandssökande.

1a handssökande folkbokförda i **Värmdö kommun** (tot 559 sökande)

Geografisk kommun	Antal 1a handssökande 2011
Stockholms stad	60
Stockholm friskola	154
Nacka kommun	125
Nacka friskola	59
Värmdö kommun	123
Värmdö friskola	19
Danderyds kommun	1
Danderyd friskola	5
Haninge kommun	5
Tyresö kommun	0

Värmdöeleverna söker sig till Stockholm och mest friskolor där samt till Nacka. Den egna gymnasieskolan vid Gullmarsplan har färre 1a handssökande än både Stockholm och Nacka. Det egna gymnasiet förefaller inte i första hand vara till för värmdöelever. En slutsats av elevernas val av skolkommun är att den ökade sökandeströmmen till Stockholm till största delen gäller friskolor.

Ingen större förändring kan ses vad gäller förstahandssökande till olika huvudmän åren 2009-2011.

De mest sökta nationella programmen

De 10 mest sökta programmen i rangordning
September 2011- slutliga 1a handsval

Folkbokförda Tyresö

Program	Antal 1a handssökande 2011
Samhällsvetenskap	138
Ekonomi	94
Estetiska	84
Naturvetenskap	77
Teknik	58
El- och energi	50
Introduktion	46
Bygg- och anläggning	38
Hantverk	29
Fordons- och transport	26

De 5 mest sökta programmen är samtliga högskoleförberedande. Av yrkesprogrammen i Tyresö gymnasium finns 4 med bland de 10 mest sökta programmen.

Folkbokförda Haninge

Program	Antal 1a handssökande 2011
Samhällsvetenskap	260
Introduktion	142
Naturvetenskap	123
Teknik	107
Ekonomi	103
Estetiska	92
El- och energi	68
Bygg- och anläggning	62
Fordons- och transport	55
Handels- och administration	32

De valbara introduktionsprogrammen ligger näst högst i antal 1a handssökande. I övrigt är de högskoleförberedande programmen de mest sökta.

Folkbokförda Huddinge

Program	Antal 1a handssökande 2011
Samhällsvetenskap	329
Naturvetenskap	219
Ekonomi	162
Estetiska	121
Introduktion	110
Teknik	104
Bygg- och anläggning	72
El- och energi	69
Hantverk	43
Vård och omsorg	34

Huddinge är den enda av närlöskommunerna som har vård- och omsorgsprogrammet med bland de mest sökta.

Folkbokförda Nacka

Program	Antal 1a handssökande 2011
Samhällsvetenskap	316
Naturvetenskap	228
Ekonomi	191
Estetiska	132
Teknik	82
Introduktion	60
El- och energi	42
Hantverk	25
Bygg- och anläggning	21
Handels- och administration	21

Folkbokförda Värmdö

Program	Antal 1a handssökande 2011
Samhällsvetenskap	132
Ekonomi	59
Estetiska	59

Naturvetenskap	56
Teknik	52
El- och energi	30
Hantverk	29
Bygg- och anläggning	20
Introduktion	18
Handels- och administration	16

Högskoleförberedande program finns bland de 5 mest sökta programmen både i Nacka och Värmdö kommun. Samhällsvetenskapsprogrammet är det absolut mest sökta programmet i kommunerna. Naturvetenskapsprogrammet ligger på 2-4 plats. Av yrkesprogrammen finns El- och energiprogrammet och Bygg- och anläggning med hos alla här valda kommuner.

De 5 minst sökta nationella programmen

De 5 minst sökta programmen i omvänd rangordning
September 2011- slutliga 1a handsval

Folkbokförda Tyresö

Program	Antal 1a handssökande 2011
Humanistiska	4
Industri tekniska inkl rikstäckande	4
VVS- och fastighet	7
Handel- och administration	13
Barn och fritid	16

Folkbokförda Haninge

Program	Antal 1a handssökande 2011
Humanistiska	3
Naturbruksprogrammet	9
Industri tekniska	11
VVS- och fastighet	22
Hotell- o turism, Vård- och omsorg	25, 25

Folkbokförda Huddinge

Program	Antal 1a handssökande 2011
Industri tekniska	2
Humanistiska	13
Hotell- och turism	15
Handels- och administration	17
Naturbruk	17

Folkbokförda Nacka

Program	Antal 1a handssökande 2011
Industri tekniska	6
Restaurang- och livsmedel	7
Barn- och fritid	12
Hotell- och turism	13
VVS- och fastighet	13

Folkbokförda Värmdö

Program	Antal 1a handssökande 2011
Industri tekniska	2
Humanistiska	4
Hotell- och turism	5
Restaurang- och livsmedel	7
Vård- och omsorg	7

De program som finns med som minst valda i hela kommungruppen är de Humanistiska och Industri tekniska programmen i övrigt är det varierande. Hotell- och turism programmet som finns med som minst sökt Haninge, Huddinge, Nacka och Värmdö finns med i nuvarande programutbud i Tyresö, Haninge, Nacka och Värmdö.

Mest sökta program i länet här angivet i %

Program	Andel 1a handssökande 2011
Samhällsvetenskapliga programmet	23 %
Naturvetenskapsprogrammet	20 %
Ekonomiprogrammet	13 %
Estetiska programmet	11 %
Teknikprogrammet	8 %
El- och energiprogrammet	5 %
Bygg- och anläggningsprogrammet	4 %

Minst sökta program i länet här angivet i %

Program	Andel 1a handssökande 2011
Industri tekniska programmet	0,1 %
Hotell- och turismprogrammet	1,1 %
Humanistiska programmet	1,3 %

Gemensamt för eleverna i länet är att ansökningarna till yrkesprogrammen minskat. Minskningen av antalet förstahandssökande varierar men generellt kan sägas att var 3-4:e sökande till yrkesprogram försvunnit.

Barn- och fritidsprogrammet är ett undantag, där har förstahandsansökningarna ökat med 30 % med trolig förklaring i ökad inriktning på idrott och ledarskap.

Ansökningarna till högskoleförberedande program har i stället ökat och mest markant är ökningen av ansökningar till Teknikprogrammet⁹

Valen är fortfarande traditionsbundna

Flickornas val är i majoritet programmen Samhällsvetenskap, Estetiska, Hantverk, Barn- och fritid, Naturbruk, Vård och omsorg, Humanistiska och Hotell- och turism.

Pojkarnas val är i majoritet programmen Naturvetenskap, Ekonomi, Teknik, El och energi, Bygg- och anläggning, Fordon- och transport och VVS- och fastighet.

De program där det är minst differens mellan könen är Naturvetenskap, Ekonomi, Handel och administration

Sammanfattningsvis kan sägas att elevernas val i Tyresö och närliggande kommuner följer trenden i länet. Många söker sig till Stockholms stad och i synnerhet till friskolorna i staden. En högre andel jämfört med tidigare söker högskoleförberedande program. Tyresö kommun sticker ut vad gäller litet inflöde av elever samt en markant ökad andel flickor som söker sig till friskolor och pojkar som söker sig till andra kommunala skolor i länet.

Mest och minst valda program har vissa variationer mellan kommunerna och om man ser till Tyresö gymnasiums utbud så finns yrkesprogrammen med bland de mest

⁹ KSL Rapport utbud och efterfrågan våren 2011

sökta med undantaget Hotell- och turism där endast Tyresö inte finns med bland de minst sökta programmen.

3.1.1 Vad påverkar elevens val i dag

Med utgångspunkt i det fria valet blir det angeläget att ta reda på vilka faktorer som påverkar elevens val av gymnasieutbildning. Ungdomsbarometern¹⁰ som genomför årliga nationella livsstils- och attitydunderökningar bland ungdomar i åldern 15-24 år visar att för följande faktorer har störst betydelse

- bra utbildning
- lärare
- sammanhållning

Utöver de tre nämnda är lokaler av stor betydelse.

Viljan att studera vidare har ökat och den senaste undersökningen 2010 visar att 95% av elever på studieförberedande program vill studera vidare och 75% av eleverna på yrkesprogram vill detsamma. Högskoleverkets senaste årsrapport (2011) visar att medianåldern för högskolenybörjare är sjunkande. Idag är den 20,2 år¹¹.

Ungdomar är trendkänsliga och det kan svänga snabbt vilket talar för att de faktorer som är säkrast att ta hänsyn till är kvalitet på utbildning och studiemiljö. Ett exempel som visar på föränderlighet är att intresset för kändisar och medföljande påverkan har minskat från 9% till 4% under de senaste 5 åren. Påverkan av mer tillfällig art är något som studie- och yrkesvägledare får god insikt i då de följer elevernas val.

De två undersökningar om elevers val och attityder till Tyresö gymnasium ger delvis en motsägande bild av vilka faktorer som påverkar val av skola.

Rangordningen av faktorer som har betydelse stämmer ändå i stor utsträckning med Ungdomsbarometerns resultat.

Följande rankas högst i Axands undersökning (värde över 4 i skala 1-6)

- Utbildning som förbereder mig på ett bra sätt för vidare studier vid universitet eller högskola
- Skolan har elever som verkligen vill något och satsar på skolarbetet
- Det är en modern skola med bra lokaler och bra tekniska resurser
- Skolan har ett bra rykte

I botten på skalan finns (värde under 3 i skala 1-6)

- att skolan ligger i innerstaden
- påverkan av kompisar

Utbildningens kvalitet är viktig vilket framgår då eleverna vill få en god förberedelse för vidare studier. Fördelningen mellan de faktorer som ger en bra utbildning utifrån resultatet i Axands undersökning visar följande.

- 41% bra lärare
- 19% bra skola
- 18% bra utbildning

---

10 www.ungdomsbarometern.se

11 Högskoleverket, Årsrapport om universitet 2011

Karin Löfgrens analys anger att eleverna inte bryr sig om kvalitet i första hand utan att det är andra faktorer som spelar in. Här lyfts frågeställningar om skillnader inom olika grupperingar och mellan olika skolor. Det mest påtagliga är att pojkar (57%) anger att det tänker välja Tyresö Gymnasium i mycket högre utsträckning än flickorna (15%) och här anges närhet vara den starkaste faktorn för pojkarna.

De socioekonomiska perspektivet utelämnas i den här omvärldsbevakningen då den fokuseras på elevens faktiska val och vad som är hållbart på sikt vad gäller elevens val.

Attraktionskraften mot innerstaden i Stockholm har de senaste 5 åren ökat från 33% till 39% och det går inte att bortse från att det påverkar elevens val och i högre grad flickor än pojkar. Trenden att läget är viktigare än kvaliteten gäller alla storstadsområden i landet¹². Frågan är hur det ser ut om 5-10 år då behovet av gymnasieplatser åter ökar.

Gymnasieeleverna menar ofta att officiell information snarare än personliga kontakter som kompisar, föräldrar och lärare hade betydelse när de gjorde sitt gymnasieval. Flera betonar vikten av studiebesök och praktik, tryckt information samt samtal med studie- och yrkesvägledare som viktiga faktorer. Minst hälften av eleverna har svarat att detta varit mycket eller ganska viktigt för deras gymnasieval. Motsvarande andelar för Internet, kompisar, föräldrar och lärare varierar mellan 27 och 36 procent. En majoritet av gymnasieeleverna anser även att själva skolan var viktig för deras gymnasieval och mer än var tredje elev menar att den var mycket viktig.

Ett annat sätt att få fram faktorer som påverkar elevens val är att se hur andra gymnasier lyckats vända en nedåtgående trend och idag har ett ökat antal sökande.

Fredrika Bremergymnasierna i Haninge är ett gott exempel på hur en ombyggnad av skolan fått ett ökat antal sökande och visar att miljön har stor betydelse vid val av skola.

Nacka gymnasium har under en 10-årsperiod lyckats vända sökandeströmmen till att bli den mest sökta gymnasieskolan i länet. Skolans personal har satsat på kvalitet i undervisningen vilket visat sig framgångsrikt. Metoden har framför allt varit att samarbeta med högskolan och därigenom öka sin attraktion¹³.

Kunskaps Gallerian i Nacka med visionen om en modern lärmiljö där unga möter vuxna på ett naturligt och informellt sätt har med gymnasieutbildningen Young Business Creative blivit ett mycket attraktivt alternativ. Här integreras näringsliv, forskning, gymnasieskola och högskola. Centrum med handel, arbete, kultur och service finns i omgivningen.¹⁴

3.1.2 Vad påverkar elevens val i morgon

Trender som påverkar ungdomars val kommer alltid att finnas och det ligger i sakens natur att de hela tiden ändras.

Viljan att söka sig till Stockholms innerstad och i synnerhet friskolorna kommer sannolikt att fortsätta men om 5-10 år kommer efterfrågan på gymnasieplatser att öka och då behövs flera attraktiva alternativ även om dagens överskott av gymnasieplatser täcker de kommande årens behov.

Kvalitet i utbildning och etablerat samarbete med högskola och näringsliv kommer

12 DN, Eleverna flyr förorten för innerstadskolor 20110829

13 Baedcke Yllner E, Brobygge mellan universitet och gymnasieskola, Artikel nr 8/2010 Skolporten

14 www.kunskaps Gallerian.se

sannolikt att vara avgörande för elevens val.

En fräsch och välutrustad studiemiljö kommer fortsättningsvis att ha stor betydelse.

Goda kommunikationer och centralt läge är en förutsättning för att bli vald i högre grad både idag och i morgon.

Våra ungdomar kommer sannolikt att ha en fortsatt tuff arbetsmarknad vilket kommer att påverka val av utbildning i ännu större utsträckning.

Länsstyrelsen har i en rapport som kommer att publiceras under oktober månad 2011 tagit fram en regional prognos för arbetsmarknadens behov i Stockholmsregionen fram till 2020¹⁵. I regionen beräknas den största efterfrågetillväxten bli på eftergymnasialt utbildade. Starkast efterfrågetillväxt bedöms bli inom samhällsvetenskap, juridik, handel och administration med över 30%. Efterfrågan på civilingenjörer bedöms öka med 30%. Inom hälso- och sjukvård väntas efterfrågan inom samtliga yrkesgrupper öka, både gymnasie- och eftergymnasialt utbildade till 22%. Efterfrågan inom naturvetenskap, matematik och data väntas också öka. Särskilt systemvetare där efterfrågan beräknas öka med 44%.

Efterfrågan på yrkeslärare som redan idag är hög väntas öka ytterligare och efterfrågan på grundskolelärare kommer också att öka.

Prognosen stärker trenden att ungdomar i högre grad väljer högskoleförberedande gymnasieutbildning och lyfter fram behovet av att marknadsföra att yrkesutbildningar också ger högskolebehörighet alternativt att erbjuda enkla vägar att behörighetskomplettera.

Länsstyrelsens prognoser som berör de yrkesutbildningar som finns på Tyresö gymnasium idag visar att tillgång och efterfrågan på byggutbildning och fordonsutbildning harmonierar.

Skolverkets undersökning om attityder till skolan¹⁶ visar att drygt hälften av eleverna i årskurs 7–9 och gymnasieskolan säger att de ofta tänker på framtida studier och arbete. Andelen har ökat något jämfört med tidigare undersökning. Det är vanligare att gymnasieelever på ett studieinriktat program ofta tänker på framtida studier jämfört med elever som går på ett yrkesinriktat program. Det motsatta för- hållandet gäller för frågan om framtida arbete.

En större andel flickor än pojkar tänker ofta på framtida studier och arbete. Få elever uppger att de aldrig eller nästan aldrig tänker på framtida studier och arbete.

Slutligen måste även det oförutsägbara vad gäller elevens val lyftas fram. I Skolverkets rapport om konkurrensen om eleverna¹⁷ sägs att elevunderlagets, konkurrensens och ansökningsmönstrens föränderlighet kan vara svåröversägliga för kommuner vilket verkligheten hela tiden visar. Eleverna säger att utbildningens kvalitet är en viktig faktor men många gånger verkar det inte vara förnuftet utan känslan som styr mest.

En ökad medvetenhet om framtida yrkesliv kommer att speglas i högre krav på vägledning i samband med gymnasievalet. Vi kommer att möta allt mer målmedvetna elever som fortsätter ranka skolor efter hur väl de förbereder för vidare studier.

---

15 KSL, Utbud och efterfrågan på gymnasieutbildning inom Stockholms län 2011

16 Skolverket Attityder till skolan, 2009

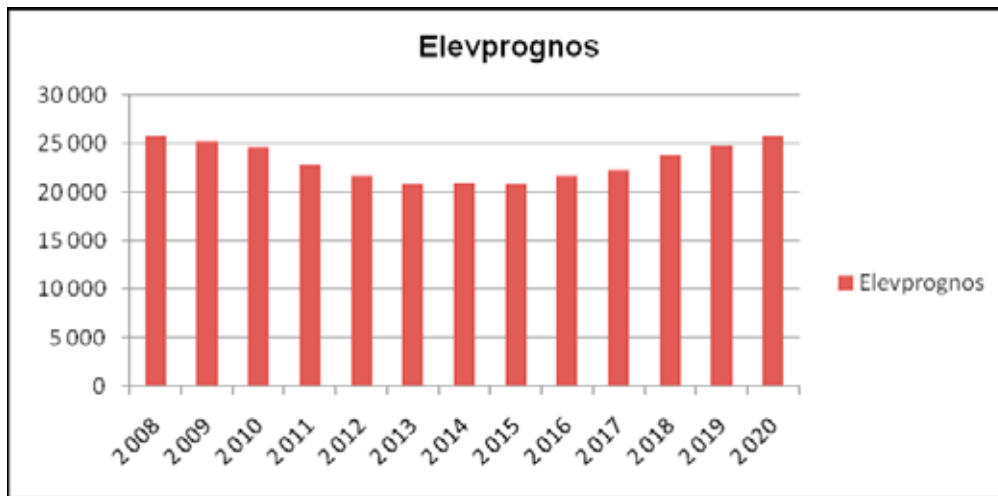
17 Skolverket Konkurrensen om eleverna Rapport 346, 2010

3.2 Demografi

I Stockholms län minskar gruppen 16-åringar betydligt fram till 2015.

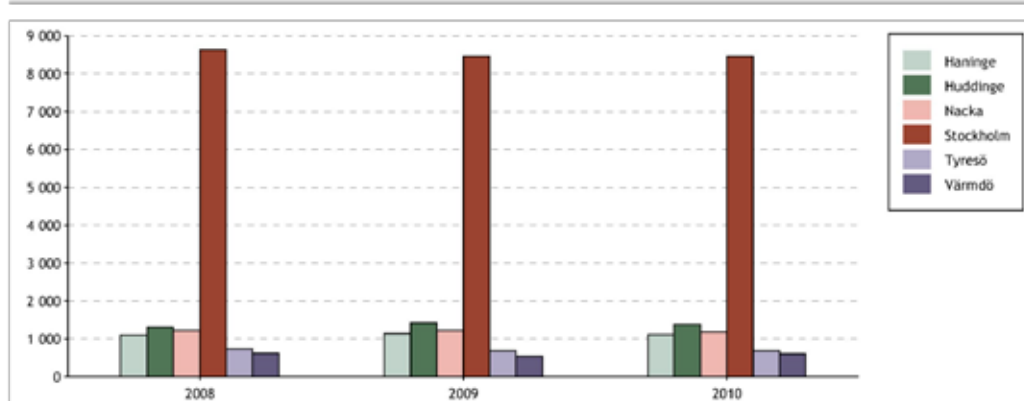
De senaste åren mellan 2007 till 2011 har antalet minskat med nära 7% från 24 818 till 23 097 16-åringar¹⁵.

SCBs befolkningsprognos visar att det dröjer fram till 2020 innan antalet 16-åringar stigit till närmare 26 000 igen vilket är samma nivå som 2008. Tydligt är också att perioden 2012-2016 där elevantalet ligger på i stort sett samma låga nivå.

Antal 16-åringar år 2008-2010 i Tyresö och närmommunerna. Här tydliggörs skillnader i elevkullar mellan kommunerna men de följer prognoskurvan fram till 2020.

Invånare 16 år, antal (Värde):

Källa: Kolada

Demografiskt ansluter sig Tyresö till övriga kommuner i länet där åldersgruppen 16-19 år fortsätter minska i antal ytterligare 5 år. År 2010 var 6% av kommunens innevånare 16-19 år. De stora kullarna med yngre barn börjar göra avtryck i gymnasiet från år 2016 för att nå dagens nivå 2019/20.

Inför antagning till Gy11 har minskningen av elevkullen till gymnasiet tagit sin början.

Prognosen för åldersgruppen 16-18 år i Tyresö visar en minskning motsvarande ca 12 elevgrupper om 30 elever åren 2010-2014¹⁸.

År	2010	2011	2012	2013	2014
Antal ungdomar 16-18 år	2 102	2 006	1 898	1 813	1 728

Demografin är väl känd i länet och för hela gymnasieåldern 16-19 år är prognosen säker fram till 2027 även om den kan behöva justeras uppåt för migrationen.

Demografin har stor betydelse i länsperspektiv då utbudet av gymnasieplatser redan idag är för stort. Lokalt får elevens fria val en allt större betydelse för planering av utbildning och ett ökat samarbete mellan kommunerna kommer att behövas i högre utsträckning än idag.

3.3 Överetablering av gymnasieutbildning

Det finns idag en överproduktion av studievägar och utbildningsplatser i länet. Ungdomarna har inför läsåret 2011/12 kunnat välja bland 1205 studievägar vid 200 skolor¹⁹. Till hösten 2011 startade 8 nya friskolor med gymnasieutbildning.

Under den senaste 5 årsperioden har antalet fristående skolor ökat med 47 (8 nya 2011). Kommunala har ökat med 2 och antalet studievägar har ökat från 849 till 1205²⁰

I Stockholms län finns inför läsåret 2011/12, 131 fristående gymnasieskolor varav 67 inom Stockholms stad. På den kommunala sidan finns 69 gymnasieskolor varav 25 i Stockholms stad.

Antalet platser i fristående gymnasieskolor har ökat med 782 platser inför Gy11¹⁷.

Totalt 27.190 elever i länet sökte gymnasieutbildning inför läsåret 2011/12. Fördelningen av gymnasieelever är 60% i kommunala skolor och 40 % i friskolor.

Det omfattande utbudet leder till att det efter att skolorna har anpassat sin organisation efter antalet sökande, ändå finns ca 5 500 obesatta platser.

18 Källa: Tyresö kommun Kommunplan med vision och treårsbudget.

19 KSL Rapport utbud och efterfrågan på gymnasieutbildning inom Stockholms län våren 2011

20 GSL rapport slutantagning Gy11.

Obesatta platser i länet nationella program (juli 2011)

Program som startat i Tyresö gymnasium hösten 2011 markerade med fet stil.

Samhällsvetenskapsprogrammet	712
Estetiska programmet	622
Naturvetenskapsprogrammet	446
Ekonomiprogrammet	390
Bygg- och anläggningsprogrammet	356
Fordons- och transportprogrammet	343
Teknikprogrammet	332
Restaurang- och livsmedelsprogrammet	309
Handels- och administrationsprogrammet	293
Hantverksprogrammet	285
El- och energiprogrammet	270
Vård- och omsorgsprogrammet	251
Barn- och fritidsprogrammet	223
Hotell- och turismprogrammet	211
Naturbruksprogrammet	203
VVS- och fastighetsprogrammet	165
Industri tekniska programmet	73
Humanistiska programmet	16

Översikten visar att det råder ett överskott inom samtliga program och det är störst i de högskoleförberedande programmen. Yrkesprogrammen som finns i Tyresö gymnasium har också överskott av platser i länet.

Tyresö gymnasium har gjort följande anpassning på grund av för få sökande inför läsåret 2011/12

Program som ej startar hösten 2011

Handels- och administrationsprogrammet

Inriktningar Administrativ service , Handel och service samt lärling

Samhällsvetenskapsprogrammet

Medier, information och kommunikation

Estetiska programmet

Inriktningar Musik samt Estetik och media

Nationellt godkänd idrottsutbildning

Fotboll och Amerikansk fotboll på samhällsvetenskapsprogrammet inriktning samhälle, ekonomiprogrammet och handels- och administrationsprogrammet

Antalet grupper inom både högskoleförberedande- och yrkesprogram har också reducerats inför läsåret 2011/12.

Antalet ansökningar om att få starta friskola i länet har mattats av något men Academia och NTI-skolan har under 2011 ansökt om att få starta gymnasieutbildning i Tyresö.

4. Tyresö gymnasium

Gymnasiet byggdes som grundskola på 1970-talet för att sedan byggas ut i etapper och övergå till att bli en gymnasieskola. Visionen idag är ”Tar dina drömmar på allvar”

Tyresö gymnasium har ca 1100 elever innevarande läsår fördelade på 9 nationella program varav 5 yrkesprogram, introduktionsprogram och särgymnasium.

Skolan ligger inte resvänligt till för många av kommunens elever och elever från angränsande kommuner. Huvudentrén är inte skyltad och svår att hitta då den försvinner i den utspridda byggnaden. Utomhusmiljö och skolbyggnader ger intryck av eftersatt underhåll. Innemiljön stämmer inte med dagens krav på pedagogiskt samband, kommunikation, öppenhet och lärandemiljö.

Hemkommunen Tyresö beskriver sig som en trygg och trivsamt kommun med småstadskänsla. Natur och närhet till vatten är en stor tillgång och närheten till storstaden är också ett plus. I kommunplan för 2012-2014 anges i visionen för Tyresö kommun att gymnasiet är framgångsrikt i nya lokaler.

Tyresö visar en något lägre tillväxt de senaste 3 åren²¹. Med dagens nära 43 tusen innevånare är det en medelstor kommun inom Stockholms län. Det är en ung kommun med starkt näringsliv där de goda kontakterna mellan skola och näringsliv manifesteras på flera sätt. Geografiskt ligger kommunen i nära anslutning till länets centrala del och kommunikationsmässigt går det snabbt att resa till och från Stockholm city.

Omgivande kommuner är Haninge, Huddinge, Stockholm, Nacka, Värmdö. Kommunikationerna är goda till och från Haninge, Stockholm, Nacka, Värmdö (Gullmarsplan).

Program Tyresö gymnasium 2011/12

Fordons- och transportprogrammet

El- och energiprogrammet

Bygg- och anläggningsprogrammet

Hantverksprogrammet - Frisör

Hotell- och turismprogrammet

Ekonomiprogrammet

Naturvetenskapsprogrammet

Samhällsvetenskapsprogrammet

Teknikprogrammet

Introduktionsprogram

Särskola

---

21 Demografisk rapport 2011:01 Regionplanekontoret SLL)

Beläggnings Tyresö gymnasium fördelat på år 1-3(september 2011)

Program	År 1	År 2	År 3
Bygg	39	38	39
El	40	52	48
Hantverk frisör	18	20	19
Fordon	25	20	19
Hotell o turism	25	23	20
Naturvetenskap	13	23	31
Samhällsvetenskap	32	66	105
Teknikprogrammet	19	31	27

Diagrammet visar att yrkesprogrammen ligger konstant medan de teoretiska programmen minskat kraftfullt de senaste tre åren. Samhällsprogrammet har minskat med en parallell per år medan naturvetenskapsprogrammet har halverats och teknikprogrammet har minskat med en tredjedel.

Fördelning mellan flickor och pojkar i Tyresö gymnasium fördelat på år 1-3

Kön	År 1	År 2	År 3
Flickor	101	103	129
Pojkar	236	237	226

Det fria valet och medföljande konkurrens om eleverna ger avtryck både i statistik och dimensionering av utbud samt påverkar de ekonomiska förutsättningarna att driva verksamheten.

Konkurrensen är störst inom samhällsprogrammet både i länet och i Tyresö. Teoretiska program kräver inte lika stora investeringar som yrkesprogram och är därför lättare att dimensionera men det finns risk för utarmning om det blir för få elever. Idag ser vi en parallellt samhällsprogram år 1 i Tyresö gymnasium. Utveckling vad gäller Naturvetenskapliga programmet går åt samma håll då det halverats under åren 2009-2011.

Estetiska programmet ligger god tvåa i överetablering och har inte startats till läsåret 2011/12.

Det handlar om elevens val

En översikt av elever i år 1, 2 och 3 som är skrivna i Tyresö men studerar i annan kommun visar följande. Eleverna går till övervägande del på teoretiska program och framför allt samhällsprogrammet²².

Kommun	Antal elever år 1	Antal elever år 2	Antal elever år 3
Stockholm	68	70	48
Haninge	74	59	46
Värmdö	55	54	72
Nacka	0	39	29
Huddinge	1	3	2
Övr inom/utom länet	11 elever/ 6 kommuner	11 elever/ 10 kommuner	10 elever/ 10 kommuner
Sa		236	207

När det gäller yrkesprogrammen finns också en överproduktion i länet . Vid Tyresö gymnasium har effekten blivit att reducera Bygg- och anläggning samt El- och energiprogrammet med en klass. Inför Gy11 har gymnasiet fyllt planerat programutbud men utrymme för ytterligare grupper finns. Den främsta konkurrensen kommer från Haninge och Stockholm men även från Nacka.

En översikt av elever från andra kommuner som går i Tyresö gymnasium visar följande²³

Kommun	Antal elever år 1	Antal elever år 2	Antal elever år 3
Stockholm	33	44	51
Haninge	28	32	30
Nacka	8	6	19
Nynäshamn	2	1	
Huddinge		1	1
Botkyrka	1		
Lidingö	1		
Gnesta		1	
Enköping		1	
Södertälje		1	
Sundbyberg		1	
Solna		1	
Värmdö			1

22 Extens

23 Extens

Det handlar om elevens val

Tre kommuner Stockholm, Haninge och Nacka har ett större antal elever i Tyresö gymnasium men trenden pekar på en minskning de senaste tre åren vad gäller Stockholm och Nacka. Kommunikationerna är också bäst mellan nämnda tre kommuner och Tyresö gymnasium.

De mest sökta programmen i Tyresö gymnasium Gy11(antal 299, 1a handssökande från länet)

Program	Antal 1a handssökande
Bygg- och anläggning	45
El- och energi	44
Introduktion	39
Fordon- och transport	35
Samhällsvetenskap	29
Ekonomi	29
Teknik	18
Hotell- och turism	18
Hantverk frisör	16
Naturvetenskap	11

Det framgår av redovisad sökstatistik att yrkesprogrammen är skolans mest sökta program.

Följande yrkesprogram finns även i omgivande kommuner

Program	Lägeskommun
Bygg- och anläggning	Haninge, Nacka, Stockholm, Huddinge
El- och energi	Haninge, Nacka, Stockholm, Huddinge, Värmdö
Fordon- och transport	Haninge, Huddinge, Värmdö
Hantverk frisör	Nacka, Värmdö
Hotell- och turism	Haninge, Nacka, Stockholm, Värmdö

Inom Södertörns kommuner har flera kommuner samma yrkesprogram som Tyresö gymnasium.

Studieresultat

Tyresö gymnasium visar goda studieresultat i jämförelse med omgivande kommuner. Det är en viktig iakttagelse då antagningsgränserna generellt ligger lägre på grund av att dagens konkurrens om gymnasieplatser faller ut negativt för Tyresö gymnasium. Elever i Tyresö gymnasium går in med sammantaget lägre betyg än grannkommunerna men lämnar gymnasiet med i flera fall högre betygs-genomsnitt.

SKLs öppna jämförelser Gymnasieskolan 2010

Kommun	Fullföljd gyutb inom 3 år	Fullföljd gyutb inom 4 år	Behörighet högskola
Tyresö	79,1 %	75,5 %	91,8 %
Haninge	69,9	70,9	89,8
Huddinge	74,1	68,8	86,7
Nacka	75,9	78,7	93,2
Stockholm	71,9	72,6	90,2
Värmdö	76,9	73,7	90,5

De öppna jämförelserna visar att Tyresö har högst andel elever som fullföljer gymnasieutbildningen efter tre år. Nacka ligger högst vad gäller fullföljd gymnasieutbildning efter fyra år med Tyresö på andra plats. Samma ordning gäller andel som uppnått grundläggande behörighet till högskola.

Svagheten i den här typen av jämförelser är att de beräknas på elever som lämnar gymnasiet och inte på elever som börjar en gymnasieutbildning. Det är också möjligt att slutföra gymnasieutbildning med icke godkända betyg. Behörighet till högskola är lämplig komplettering för att visa resultat kvalitet. Ännu en kritisk faktor vid jämförelse av resultat är hur väl betygen ansluter till nivå på nationella prov. Forskningen visar att den egna läraren generellt ger en generösare bedömning²⁴. Skolinspektionen har också ett regeringsuppdrag att under tre år göra omrättning av nationella prov vid utvalda skolor²⁵. Sista året är innevarande läsår 2011/12. Svagheter vid jämförelser gäller alla kommuner vilket gör att resultaten i Tyresö gymnasium bedöms visa på en jämförelsevis god kunskapsutveckling hos de elever som antas.

24 Skolverket Central rättning av nationella prov 2008 Dnr 64-2008-258

25 Skolinspektionen Omrättning av nationella prov 2009-2011

5. Resultat av intervjuer

För att få en upplevd omvärldsbild av gymnasieutbildning i Tyresö genomfördes under tiden 10 augusti till den 20 september 5 intervjuer i grupp och 3 intervjuer individuellt.

Gruppintervjuer genomfördes med rektorer för Tyresö gymnasium och vuxenutbildning C3L, kommunledning, gymnasielärare, nämnd- och förvaltningsledning och elever år 2 i Tyresö gymnasium. Individuella intervjuer genomfördes med en grundskolerektor och två studie- och yrkesvägledare i grundskolan (bil 1).

Ramen för intervjuerna var de fyra frågorna som ingår i en SWOT-analys (från engelskans Strengths, Weaknesses, Options och Threats) nämligen styrkor, svagheter, möjligheter och risker.

Inriktningen på analyserna blev huvudsakligen den egna gymnasieutbildningen i Tyresö.

I samtliga intervjuer lyftes följande fram vad gäller Tyresö gymnasium.

<p>Styrkor Skickliga lärare Yrkesprogrammen Kontakter med näringsliv Blandat utbud</p>	<p>Svagheter Läget Slitna lokaler Alla kommer in Ryktet</p>
<p>Möjligheter Nya fräscha lokaler Kommunikationer Profiler Samarbete högskola/näringsliv</p>	<p>Risker Beslut dröjer Stora investeringar krävs</p>

5.1 Styrkor

Utöver de fyra gemensamma styrkorna finns mer att säga om de styrkor som lyftes fram. Värt att notera är att uppskattningen av lärarnas och personalens vilja att göra sitt bästa för att ge eleverna förutsättningar att lyckas är entydig. Det gagnar eleverna vilket syns i den senaste rapporten Södertörns nyckeltal 2010²⁶ som visar att Tyresö kommun ligger i topp inom Södertörn vad gäller elever som fullföljer gymnasieutbildningen i huvudmannens skola inom fyra år. Med sina 80% ligger Tyresö gymnasium högre än både länet och riket.

Lärarnas samarbete med grundskolan lyftes fram som en viktig del även om den avtagit i dagsläget. Lärarna har också god kompetens och beredskap att tillgodose elevernas särskilda behov särskilt inom yrkesprogrammen. Vidare finns många lärare med dubbla examina och flera på lektornivå. Stor öppenhet finns också för samverkan

26 Södertörnssamarbetet Södertörns nyckeltal gymnasieskolan 2010

mellan gymnasiet och vuxenutbildningen. Arbetsklimatet framhålls som bekräftande och en lärare uttrycker att ”allt går lätt att ordna”.

Eleverna uttrycker att man har kunniga lärare som gör undervisningen rolig.

Bland yrkesprogrammen anses fordonsprogrammet ha särskild lyskraft.

Yrkesprogrammets utrustning anses hålla god standard. Eleverna önskar dock större fordonsgård med tak, det är tufft att skotta snö på vintern. Yrkesprogrammen kan leda till anställning direkt efter avslutad gymnasieutbildning vilket är en styrka.

Tyresö har stark hantverkstradition som gör att närhet till yrkesprogram är särskilt attraktivt för pojkar och yrkesprogrammen har bra rykte. I elevgruppen (4 pojkar, 2 flickor) hade pojkarna valt Tyresö i första hand och flickorna i andra hand, men alla uttalade att de var nöjda och trivdes på skolan.

Eleverna är märkbart stolta över Frisörprogrammets nyinredda salong och talar sig varma för miljöns betydelse. Det är lätt att få praktikplatser då varumärket i branscherna är starkt. Tradition av småföretagande finns i kommunen vilket ger goda kontakter. Engagemang och prisbelönt Ung Företagsamhet har tidigare varit starkt.

Utbudet av både högskoleförberedande program och yrkesprogram framhålls som en styrka då det ger många valmöjligheter och eleverna ser positivt på att ”träffa mycket folk”. Särskolan är också en naturlig del av skolan med möjlighet till integration.

Läget lyfts som styrka på grund av närheten till områden där många bor. Det kan också vara en fördel med det lugna läget med avstånd från centrum som ligger på gångavstånd.

Elever som kommer tillbaka stannar kvar.

Analys

Samarbete med grundskolan och aktiviteter inom Ung företagsamhet framställs i dåtid. Omorganisationer och byte av ledning kan vara en av orsakerna till viljan att vistas i historien. En stark önskan finns om förbättrat samarbete med grundskolan då man inte är nöjd med dagsläget

Svårt få fram djupare svar av eleverna då risk finns att de vill försvara sitt skolval. En viss lokalpatriotism framskyntar då flera av ledamöterna i utvecklingsnämnden har haft eller har barn i Tyresö. Medvetenhet om samverkansavtalets betydelse märks inte vilket gör att majoriteten av tyresöungdommar som går i annan kommun glöms bort. Lokalytorna upplevs inte rymliga av lärarna, kan tolkas som omedvetenhet om sambandet lokalyta och ekonomi. Skolan upplevs ha gott klimat men personal och ledning är märkta av omorganisationer och byte av ledarskap. Är det delade ledarskapet valt eller skapat utifrån dagens förutsättningar?

Bredden i utbildningsutbudet kan också försvaga möjligheter till profilering.

Vägledarna arbetar utifrån elevperspektiv och har ett neutralt förhållningsätt till olika gymnasieskolor. Här finns risk för ett förväntansgap då utvecklingsnämnden har satt som mål att 40% av eleverna ska välja Tyresö gymnasium.

5.2 Svagheter

Läget är ständigt återkommande som den största svagheten. Lärargruppen är tydligast i sin önskan att bygga nytt på annan plats. Skolans läge gör att resvägen för Tyresöelever i den östra och södra delen av kommunen blir tidsmässigt lika lång som till Haninge,

Nacka eller Stockholm. Omvänt blir det lika svårt att ta sig från andra kommuner än de nämnda till Tyresö.

Skolan byggdes som grundskola på 70-talet och har sitt nuvarande utseende efter ett antal tillbyggnader som skett i etapper allt eftersom behov uppstått. Huvudentrén är svår att hitta då den ligger undanskymd och utan skyltning.

Både Tyresö gymnasium och C3L har lokaler som inte är anpassade efter kraftigt minskat antal elever.

Lokalerna är slitna då underhållet är kraftigt eftersatt. Eleverna frågar tydligt efter fräscha lokaler.

Utbudet av teoretiska program minskar och det finns risk för en nedåtgående spiral under de närmaste åren.

Låg intagningspoäng som innebär att alla kommer in är en svaghet som lyfts i nästan alla intervjuer. Den låga intagningspoängen ger statussänkande effekt.

Ryktet nämns också i alla grupper men det är svårt att fånga in vad det består i förutom att intagningspoängen är låg. Ryktet är ”en axelryckning” är en formulering. En annan att skolan är dålig eller ”för lagom” eller att det är för slapt.

Lärarna har olika syn på hur elevsammansättningen ska hanteras t ex den stora andelen elever på introduktionsprogram.

Ekonomisk oklarhet lyfts också som en svaghet. Stora ekonomiska svårigheter finns då det sjunkande elevantalet gör att budgetramen endast medger löner. Ekonomin hämmar lärarna i arbetet, ingen insyn, vågar inte spara, rädslor att pengarna försvinner. Inkonsekvens i fördelning av medel mellan program och ämnesområden.

Analys

Spänning mellan yrkesprogram och ämnesansvariga – den nya organisationen verkar inte ha landat.

Ojämnt mellan könen med stor andel pojkar som har sin orsak i att de traditionellt könsbundna valen gör att pojkarna söker yrkesprogram i högre utsträckning och det blir en ”pojkskola”.

Organisationsförändringar har medfört stor turbulens och ledningsomsättning. En ryckighet i organisationen är påfrestande. Delat ledarskap medför risk för otydlighet där ingen har det övergripande ansvaret.

Vilja att sätta sig in i elevens perspektiv uttrycks inte i någon av intervjuerna. Ungdomarna är statusmedvetna och har olika grupptillhörighet vilket styr deras val av utbildning.

5.3 Möjligheter

Nya fräscha lokaler ser samtliga som en nödvändighet. Lärarna är tydligast i sin åsikt att bygga nytt på ny plats mer centralt i kommunen men övriga grupper är också öppna för möjligheten att bygga nytt och att flytta skolan. En möjlighet som lyfts är att påverka för tätare bussturer till Tyresö gymnasium.

Profilering med en mix av högskoleförberedande- och yrkesprogram förespråkas.

Olika metoder som färre platser, större inflöde utifrån, mer renodlade och fokuserade inriktningar med något extra som sticker ut t ex utlandsstudier med EU-stöd.

Samarbete med grundskola, andra kommuner, högskola och näringsliv lyfts fram.

Analys

Att bygga nytt är det tydligast uttalade alternativet.

Det är också viktigt att ha en plan för tiden under byggnad/ombyggnad.

Samtliga är överens om nödvändigheten att stärka varumärket/ryktet men olika åsikter finns om hur det låter sig göras.

5.4 Risker

Den största risken är att inget händer då det tidigare gjorts ett flertal utredningar.

Samverkan mellan gymnasiet och vuxenutbildningen kan leda till att ”man möter sin morsa” men det kan förebyggas genom att sprida undervisningen till olika delar av skolan. Samverkan mellan grundskola och gymnasiet fungerar inte som tidigare. Uppdelningen på två förvaltningar uppges som en av orsakerna.

Ekonomi dvs att det blir för dyrt är en risk. Världsekonomin inverkan lyfts som en risk. Utrustning av yrkesprogram är kostsamt och dagens lokaler är välutrustade vilket kan upplevas som oekonomiskt.

Demografin som efterfrågar en mindre organisation kan stänga vägen tillbaka för eleven.

Antalet sökande minskar, flickor vill till stadens miljö.

Det finns risk att personal slutar eller att lärarna tappar sugen.

Tiden för pågående ombyggnad är svår att hantera.

Analys

Stor oro finns att inget händer samt att den negativa spiralen fortsätter med minskat antal elever och därmed sämre ekonomi. Det leder i sin tur till reducering av personal.

6. Gapanalys

Gapanalys är en kvalitativ metod att hitta och åtgärda gapet mellan befintlig och önskad situation. Metoden kan också användas som analysstöd för vad som är viktigast att åtgärda.

Gymnasieprojektets mål och de utmaningar som gymnasieskolorna i länet står inför kommer här att sättas i relation till resultatet av omvärldsbevakningen. Gapet mellan befintligt läge och önskat läge definieras. Bedömning följer enligt skalan: avgörande betydelse, stor betydelse, har betydelse.

Mål för gymnasieutbildningen i Tyresö

- **skapa en attraktiv skola som tilltalar dagens ungdom**

I dag söker allt färre ungdomar till Tyresö gymnasium.

Gapet mellan önskat läge och nuläge är mycket stort och har avgörande betydelse. Utflödet av Tyresöelever med måttet förstahandssökande inför läsåret 2011/12 är idag 544(74%) medan 85 elever från andra kommuner sökt Tyresö gymnasium i första hand.

Möjlig åtgärd: Bygga nya lokaler för lärande med centralt läge i samverkan med andra huvudmän, vuxenutbildning, näringsliv och högskola.

- **en skola som står sig i konkurrens med andra gymnasieskolor**

Tyresö gymnasium har engagerade och kompetenta lärare och ett sätt att mäta effekten av lärarnas insats är det som redovisas i Södertörns nyckeltal gymnasieskolan 2010. Tyresö kommun ligger högst både i länet och riket vad gäller elever som fullföljer gymnasieutbildningen i huvudmannens skola inom fyra år (80%). Jämfört med närkommunerna och Södertörn har Tyresö även högst andel elever som fullföljt gymnasieutbildning inom 3 år (exklusive individuellt program). Med tanke på låg antagningspoäng där alla kommer in finns här ett mått på elevernas kunskapsutveckling. Gapet mellan nuläge och önskat vad gäller konkurrens inom lärarkompetens är inte så stort även om lärarbehörigheten behöver höjas. Kompetensen har avgörande betydelse.

Möjlig åtgärd: bygga vidare på det engagemang och den kompetens som finns, anpassa programutbud samt utöka samarbete med högskolor och näringsliv

- **en skola med ljusa, flexibla lokaler som har rymd och transparens**

Gapet mellan miljön i befintliga lokaler och nuvarande lokaler är mycket stort och av avgörande betydelse.

Möjlig åtgärd: nya lokaler

- **lokalerna ska utformas så att personal och elever känner att det finns en närhet och att möten blir en naturlig del när man rör sig i skolan**

Arkitekturen visar en skola som i dag är utspridd över många delar förbundna med omfattande korridorytor. Ytan 2011 är 19 kvm/elev (total bruksyta 20406 kvm fördelat på 1074 elever) och har en lokalkostnad som under 2011 ökat med 900 tkr samtidigt som gymnasiets budget ökat med 350 tkr. Statsbidrag till

gymnasi utbildning sjunker dessutom ytterligare två år tills Gy11 är helt införd. Gapet mellan målet att få närhet och tillfälle till möten och nuvarande lokaler är mycket stort och av stor betydelse.

Möjlig åtgärd: nya yt- och miljöanpassade lokaler som kan utnyttjas flexibelt

- **den ska vara en arena för många olika verksamheter vilket innebär att ytor avsedda för undervisning och studier bör ligga i nära anslutning till, men ändå avskilda från ytor som är tänkta för avkoppling och raster.**

Lokalerna innehåller både högskoleförberedande program och yrkesprogram. Arenan har minskat i den meningen att antalet grupper har minskat i båda programslagen och mest inom samhällsprogrammet. Särsgymnasiet är också en del av skolan. Utrustningen inom yrkesprogram och laboratoriemiljöer uppfyller dagens säkerhetskrav. Ytor för avkoppling och raster finns inte under något samlat grepp utan olika lösningar har tagits fram. Matsalen har inget eget tillagningskök och miljön är inte tidsenlig. Eleverna understryker det stora behovet av fräsch miljö och trivsamma ytor för avkoppling vid intervjutillfället. Gapet mellan dagens disponering av ytor och önskat läge är mycket stort och av avgörande betydelse.

Möjlig åtgärd: flexibla lokaler som kan användas till olika målgrupper i enlighet med utbildningsbehov och olika aktiviteter samt följsamhet till demografiska förändringar

- **det ska finnas gemensamma arbetsplatser för såväl personal som elever**
I dag finns ingen samlad lösning för gemensamma arbetsplatser för personal och elever. Gapet är stort mellan dagsläget och önskat läge och det är av avgörande betydelse.

Möjlig åtgärd: nya lokaler

- **på vilket sätt ska byggnaden utformas för att stödja/möta ungdomars väg in i vuxenlivet?**

Här är målet formulerat som en fråga. En miljö som uppfyller samma krav som en framtida arbetsplats och som är anpassad för olika typer av utbildningar och olika aktörer underlättar vägen in i vuxenlivet. Idag är byggnaden utspridd, oflexibel och isolerad från omvärlden. Både vad gäller avstånd till kommunens olika delar och kommunikationer. Gapet till önskat läge är mycket stort och av avgörande betydelse.

Möjlig åtgärd: nya lokaler med förändrad sammansättning av utbildningar

De stora utmaningarna under kommande 5-årsperiod

- **det fria valet**

Tyresö gymnasium behöver vidta olika åtgärder som stärker varumärket. Med varumärke menas här de uppfattningar känslor och tankar man får när man hör och ser ett namn. Ett bra varumärke litar man på och vill förknippas med.

Gapet mellan det övergripande varumärke Tyresö gymnasium har idag och det som är önskat läge är mycket stort och har avgörande betydelse.

Möjlig åtgärd: Tydligt ledarskap med mandat, använd erfarenheterna från de yrkesprogram som har gott varumärke, stärk lärarkompetensen ytterligare, fortsätt utveckla mentorskapet, profilera mera, ny skolmiljö, fortsatt omvärldsbevakning

- **demografiska förändringar och överleverans av utbildningsplatser**

Gapet mellan möjligt utbud av utbildningsplatser och minskat antal elever samt befintlig lokalyta som inte går att omdisponera till annan verksamhet i relation till pågående verksamhet är mycket stor. Det är av avgörande betydelse att anpassning sker i dagsläget samt att en flexibilitet skapas för att möta kommande behov av utökat antal utbildningsplatser.

Möjlig åtgärd: omfattas av beslutat projekt för gymnasieutbildning

7. Slutsatser

För att skapa en attraktiv gymnasieutbildning för ungdomar i Tyresö gäller att bredda perspektivet till alla Tyresöungdomar vilket även innefattar de som väljer gymnasieutbildning i andra kommuner. Kommunens egen gymnasieskola måste vara attraktiv för både Tyresöungdomar och ungdomar från andra kommuner för att hävda sig i konkurrensen med andra gymnasieskolor. Dagens konkurrens om gymnasieelever innebär ökade kommunala kostnader, fler elever som byter utbildning, mer kvalitetsarbete i kommunernas gymnasieskolor samt ytterligare specialisering av utbildningsalternativen²⁷.

Sammantaget ställer konkurrens krav på kommuners förmåga att anpassa sitt utbud till ett vikande och osäkert elevunderlag samt en föränderlig utbildningskarta och ansökningsbild.

Idag väljer 76% av Tyresös ungdomar andra gymnasieskolor än kommunens egen och få ungdomar utifrån söker till Tyresö gymnasium. Ytterligare sjunkande elevunderlag och fortsatt ökad konkurrens inom länet kommer att öka trycket på kommunerna att vidta kraftfulla åtgärder under kommande femårsperiod.

Statistiken som ingår i den här omvärldsanalysen kan användas för ytterligare fördjupning i det fortsatta arbetet och som modell för fortsatt omvärldsbevakning.

Elevens val påverkas av en mängd faktorer. Flera undersökningar visar att eleven anser att skolans kvalitet är mycket viktigt. När eleven sedan väljer spelar ofta mer känslomässiga faktorer in. Det kan då handla om skolans rykte, status och läge.

Flickor väljer i högre grad än pojkar att söka sig till friskolor i Stockholms innerstad och teoretiska program. Tyresöelever visar sig också vid jämförelse med grannkommunerna i ännu högre grad söka sig bort från hemkommunen.

Att bygga om och modernisera Tyresö gymnasium ser utifrån omvärldsanalysen ut att vara en återvändsgränd framför allt på grund av alltför stor lokalyta och isolerat läge.

En summering av argumenten för att inte stanna kvar i nuvarande byggnad är att - allt färre elever väljer skolan i första hand och trenden fortsätter med stor sannolikhet då elevantalet minskar och konkurrensen ökar

- lokalytorna är för stora och kostsamma med hänsyn till elevunderlaget
- lokalerna är inte anpassade för dagens pedagogik
- lokalerna är nedslitna
- skolan ligger isolerat
- kommunikationerna otillfredsställande för att locka fler elever
- trenden att allt färre flickor söker är svår att bryta inom nuvarande koncept
- drastiska åtgärder krävs för att vända den nedåtgående spiralen

Ju starkare konkurrensförhållande som finns mellan olika skolor, desto större incitament att på något sätt särskilja sig och få elever att välja just dem.

Kommuner och andra huvudmän har möjlighet att utforma sitt utbud efter elevers ansökningsmönster, lokala förhållanden, arbetsmarknadens behov samt pedagogiska eller andra idéer²⁷.

---

27 Skolverket Konkurrensen om elever Rapport 346, 2010

Med utgångspunkt i genomförd omvärldsanalys lyfts här ett antal framgångsfaktorer och erfarenhetsbaserade förutsättningar för att nå målet om en attraktiv gymnasieutbildning i Tyresö.

Framgångsfaktorer

- Nya lokaler
- Mer centralt läge med väl fungerande kommunikationer
- Flexibla och ytsmarta lokaler
- Olika huvudmän som bedriver utbildning i samma byggnad
- Vuxenutbildning och yrkeshögskola/annan högskoleutbildning i lokalerna
- Fortsatt och utvecklat samarbete med näringsliv och högskola
- Samarbete även med förskola och grundskola
- Smalare (färre program) profilerat och blandat programutbud med både yrkes- och högskoleförberedande program
- Profil som sticker ut

Förutsättningar

- bred politisk enighet om satsningen
- projektledning med politiker och tjänstemän på kommunlednings- och förvaltningsledningsnivå inklusive pedagogisk och ekonomisk kompetens
- projektledare med tydliga ekonomiska ramar samt ett stort engagemang för elevers lärande
- projektgrupper och arbetsgrupper med väl genomtänkt sammansättning
- processen måste tåla personbyten då den blir lång
- inspiration från goda exempel, finns i länet
- levande och återkommande diskussion om vad som gör en skola attraktiv
- eleverna tas med tidigt i diskussionen
- facken tas med i tidigt skede
- medvetenhet om att det finns stor risk för önsketänkande
- klargör tidigt vad som kommer att bli unikt för den nya skolan
- starta marknadsföringen direkt vid projektstart

Starta även ett projekt för pågående gymnasieutbildning samtidigt. Eleverna blir då goda marknadsförare och personalen mer benägen att satsa och stanna kvar. Tiden för projektering och byggnad innebär en stor påfrestning för pågående utbildning i Tyresö gymnasium.

En ny byggnad gör ingen skola men det ger förutsättningar att bygga ett koncept och innehåll som gör skolan attraktiv och framgångsrik.

”Det är eleverna själva som slutligen avgör vad de lär sig. Därför måste vi anknyta till vad de tänker, vilka mål de har, och varför de skulle vilja engagera sig i det lärande som erbjuds i skolan.”
Hattie, 2009²⁸

Stockholm oktober 2011
Camilla Wallström

8. Referenser

- Abrahamsson J
Axánd Konsult AB
DN
Frankelius Per
Högskoleverket
IST analys
IST Extens
Klark
KSL
Länsstyrelsen
Löfgren K
Regionplanekontoret SLL
SKL
SKLs öppna jämförelser
Skolinspektionen
Skolverket
Skolverket
Skolverket
Södertörnsamarbetet
Yllner Baedacke E
- Slutrapport 2010, Tyresö kommun
Attitydundersökning bland niondeklassare, Tyresö
Gymnasium aug-sept 2010
Eleverna flyr förorten för innerstadsskolor 2011-08-29
Omvärldsanalys, Liber AB 2001
Årsrapport om universitet och högskola 2011
Regional flik
Elevdatabas Tyresö kommun
Ritning med förslag till ombyggnad av Tyresö
Gymnasium2010
Utbud och efterfrågan på gymnasieutbildning inom
Stockholms län våren 2011, rapport
Prognos för tillgång och efterfrågan, utbildning och yrken,
Kapitel 6 Stockholm, hösten 2011
Hemma bra men borta bäst, Magisteruppsats Södertörns
högskola 2008
Demografisk rapport 2011:01
Synligt lärande 2011
Gymnasieskola 2010
Omrättning av nationella prov 2009–2011
Central rättning av nationella prov 2008 Dnr 64-2008-258
Konkurrensen om eleverna Rapport 346, 2010
Attityder till skolan , 2009
Södertörns nyckeltal gymnasieskolan 2010
Brobygge mellan universitet och högskola, Skolporten
artikel nr 8/20
- www.gyantagningen.se
www.kolada.se
www.ksl.se Hämta dokument/avtal
www.skolinspektionen.se
www.skolverket.se Jämförande statistik
www.tyreso.se Kommunplan med vision och treårsbudget
www.ungdomsbarometern.se

Bilaga 1

Genomförda intervjuer

Intervjuer har genomförts med följande grupper/personer angivet i tidsordning

Grupp 1

2 rektorer Tyresö gymnasium
1 rektor vuxenutbildningen C3L

Grupp 2

Ordförande KS
2:e vice ordförande
Kommundirektör
Ekonomichef

Grupp 3, lärare Tyresö gymnasium

Speciallärare
Lärare data/teknik
Frisörlärare
Lärare media
Lärare svenska/engelska

Grupp 4

Ordförande gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden
1e vice ordförande
2e vice ordförande
Förvaltningschef
Rektor Strandskolan

Grupp 5, elever Tyresö gymnasium

3 elever Frisörprogrammet
Elev Naturvetenskapsprogrammet
Elev Samhällsprogrammet ekonomi
Elev Samhällsprogrammet beteendevetenskap

Intervju 6, Tyresö skola

Studie- och yrkesvägledare

Intervju 7, Kumla skola

Rektor

Intervju 8, Kumla skola

Studie- och yrkesvägledare